

Programi i Bashkimit European IPA 2010 për Shqipërinë

***Asistencë Teknike për Forcimin e Kapaciteteve të
Ministrisë së Mjedisit në Shqipëri për Hartimin dhe
Zbatimin e Legjislacionit Kombëtar Mjedisor***

(EuropeAid/I 30987/C/SER/AL)

**Udhëzues për
Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis
Aktiviteti C.3**

Dokumenti Përfundimtar

Projekti është financuar
nga Bashkimi Evropian

Titulli i Projektit: Asistencë Teknike për Forcimin e Kapaciteteve të Ministrisë së Mjedisit në Shqipëri për Hartimin e Ligjeve dhe Zbatimin e Legjislacionit Kombëtar Mjedisor

Numri i Projektit: Europe Aid/130987/C/SER/AL;

Kontrata nr. 2011/275-693

Vendi: Republika e Shqipërisë

	Përfituese	Kontraktor
Emri:	Ministria e Mjedisit	Grontmij A/S
Adresa:	Rr. Durrësit, Nr 27, Tirane, Shqipëri	Granskoven 8 DK-2600 Glostrup
Person i Kontaktit:	Ardiana Sokoli	Paolo Bacca
Telefon:	+355 4 2270622	+355 4 2226493
E-mail:	Ardiana.Sokoli@moe.gov.al	Paolo.Bacca@selea.al
Data e Raportit:	Qershor 2014	
Titulli:	Udhëzues për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis	
Autorët:	Breda Howard, Erjola Muka, Alma Bako & Kurt Terpgaard-Jensen	
QA/QC	Paolo Bacca	

Falenderime

Grupi i punës dëshiron të shprehë mirënjohjen e tij për të gjithë personat dhe ekspertet e të gjithë institucioneve dhe paleve të interesuara të përfshira në grumbullimin e të dhënave dhe informacionit dhe të gjithë personave dhe organizmave që kanë mbështetur zhvillimin e këtij Manuali. Falenderime të veçanta i drejtohen drejtoreshave të Ministrisë së Mjedisit dhe Agjencisë Kombëtare të Mjedisit.

Ky raport është përgatitur nga një grup pune që punon për Grontmij. Gjetjet, konkluzionet dhe interpretimet e shprehura në këtë dokument janë vetëm ato të Grontmij dhe në asnjë mënyrë nuk duhet të merren si reflektim i opinioneve dhe politikave të Komisionit Europian.

Tabela e Përmbajtjes

1	HYRJE	5
	1.1. QËLLIMI I UDHËZUESIT	5
	1.2. LIÇENSIMI DHE VNM	5
	1.3. APLIKIMI	6
2	TEORIA DHE KUADRI	7
	2.1. QËLLIMI I VNM	7
	2.2. SISTEMI I VNM	7
	2.3. ASPEKTET INSTITUTIONALE TË VNM	7
3	PROCEDURA E VNM	8
	3.1. APLIKIMI NGA ZHVILLUESI	8
	3.2. APLIKIMI I VNM PARAPRAK	8
	3.3. PROCESI I VNM TË THELLUAR	9
	ANEKSI A - PROJEKTET SUBJEKT I PROCEDURAVE TE VNM TË THELLUAR	10
	ANEKSI B – PROJEKTET SUBJEKT I PROCEDURAVE TË VNM PARAPRAK	13
	ANEKSI C – AFATI KOHOR PER PROCEDURËN E VNM	17

Lista e Shkurtimeve

TMD	Teknikat më të Mira të Disponueshme
TREF	TMD Dokumenta Reference
PSP	Plani i Skedulit të Përputhshmërisë
VLS	Vlera Limit e Shkarkimeve
SCM	Standardi i Cilësisë së Mjedisit
VNM	Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis
BE	Bashkimi European
RPD	Rregulla të Përgjithshëm të Detyrueshëm
PKIN	Parandalimi dhe Kontrolli i Integruar i Ndotjes
LLM	Ligji për Lejet Mjedisore
APV	Autoriteti i Pushtetit Vendor
MM	Ministria e Mjedisit
AKM	Agjencia Kombëtare e Mjedisit
NLC	Qendra Kombëtare e Liçensimit
ARM	Agjencia Rajonale e Mjedisit
ISM	Inspektorati Shtetëror i Mjedisit

1 HYRJE

1.1. QËLLIMI I UDHËZUESIT

Qëllimi i këtij Udhëzuesi të VNM është të sigurojë një dokument të shkurtër për një audiencë të gjerë, stafin e Agjencisë Kombëtare të Mjedisit (AKM), Agjencitë Rajonale të Mjedisit (ARM) që do ta bëjë të kuptohet lehtësisht procesi i VNM dhe lëshimi i Deklaratës Mjedisore.

Udhëzuesi i VNM sqaron gjithashtu shkurtimisht diferencën ndërmjet Liçensimit Mjedisor dhe procesit të VNM si pjesë e Lejes së Zhvillimit.

Një **Deklaratë Mjedisore** është një instrument ligjor për të vlerësuar një projekt të ri zhvillimi, për të minimizuar ose shmangur ndikimet mjedisore. VNM është pjesë e një procesi vlerësimi të përgjithshëm për të rezultuar në një Leje Zhvillimi (vlerësim i ndikimit në mjedis, vlerësim i planifikimit hapësinor, leje ndërtimi, etj.).

Një **Leje Mjedisore** është një instrument ligjor për reduktimin, minimizimin ose shmangien e ndikimeve mjedisore nga operimi i instalimeve ndotëse, sigurimin e konformitetit me kërkesat mjedisore dhe nxitjen e teknikave miqësore me mjedisin. Leja mjedisore i kushton vëmendje gjithashtu edhe rehabilitimit ose kujdesit pas mbarimit të një aktiviteti.

Udhëzuesi përshkruan elementët kryesorë të sistemit të liçensimit mjedisor, që përfshin:

- **Parimet bazë të VNM**
- **Procedurën e VNM** në përgjithësi
- Vendosjen e kushteve mjedisore për të proceduar me zhvillimin
- Udhërrëfyesin e shkurtër **mbi dhënien e një Deklarate Mjedisore**
- Udhërrëfyesin e shkurtër mbi **diferencën ndërmjet procesit paraprak të VNM apo të thelluar**

Nëse do të lindë nevoja për më shumë informacion, informacion i vlefshëm mund të gjendet në Manualin e VNM që përmban informacion më të detajuar dhe listat e kontrollit, etj.

Në mënyrë të ngjashme me procesin e VNM, është përgatitur një Manual dhe një Udhëzues për procesin e pajisjes me leje mjedisore.

1.2. LEJA MJEDISORE DHE VLERËSIMI I NDIKIMIT NË MJEDIS

VNM është një proces vetëm për projektet e REJA të zhvillimit (që përfshijnë instalime ndotëse, por kryesisht për projekte të infrastrukurës). Lejet e Mjedisit jepen për instalime ndotëse TË VJETRA dhe TË REJA.

Rezultati i procesit të VNM është Vendimi dhe Deklarata Mjedisore – rezultati i procesit të pajisjes me leje është Leja e Mjedisit.

Deklarata përgatitet nga AKM dhe firmoset nga Ministri. Është autoriteti i planifikimit që jep Lejen e Zhvillimit. Kushtet mjedisore që lidhen me ndërtimin e projektit të zhvillimit (si pjesë e Deklaratës Mjedisore) kontrollohen për të garantuar konformitetin nga Inspektorati Shtetëror i Mjedisit.

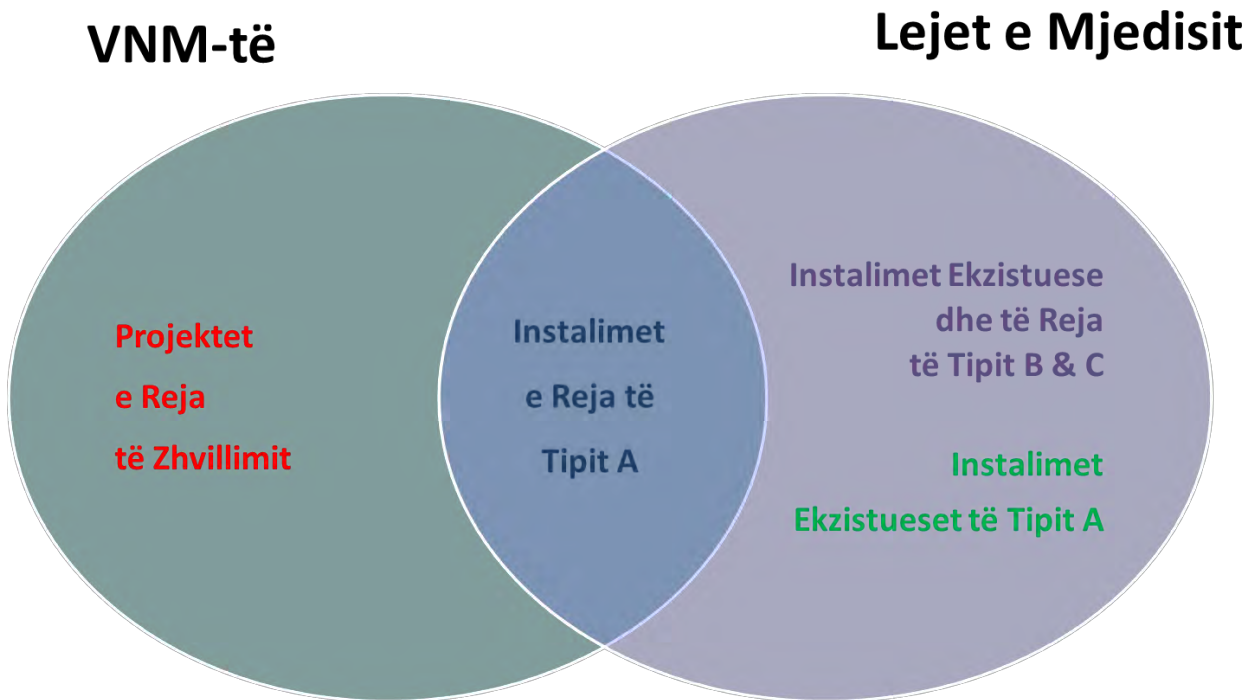
Leja e Mjedisit përgatitet nga AKM, firmoset nga Ministri dhe jepet nga QKL. Lejet e Mjedisit kontrollohen për konformitet me kushtet operimit dhe rehabilitimit nga Inspektorati Shtetëror i Mjedisit.

Procesi i VNM është para se të procesohet një Leje Mjedisore e mundshme (ose Leje Zhvillimi).

Nëse zhvilluesi do të krijojë një instalim të ri ndotës (Tipi A ose Tipi B i zgjedhur) gjithashtu një Deklaratë Mjedisore ashtu si Leja e Mjedisit mund të nevojitet.

Procesi i VNM kryhet së pari për të justifikuar vendndodhjen më të mirë mjedisore të një projekti infrastrukture ose instalimi të ri ndotës.

Diferenca dhe ngjashmëritë ndërmjet procesit të VNM dhe procesit të pajisjes me leje mjedisore janë ilustruar në figurën më poshtë:

Listat e projekteve të zhvillimit i janë aneksuar Ligjit të VNM. Projektet e zhvillimit që janë listuar në Aneksin A të Udhëzuesit janë subjekt i procesit të thelluar të VNM (Shtojca I e Ligjit të VNM) dhe projektet e listuara në Aneksin B (Shtojca II e Ligjit të VNM) janë subjekt i VNM paraprak.

Një listë e ngjashme e tipeve të instalimeve ndotëse (Tipi A, B and C) i është aneksuar Ligjit të Lejeve të Mjedisit. Nëse një instalim është në listë ai është subjekt i procesit të pajisjes me leje mjedisore për tipin përkatës të instalimit.

1.3. APLIKIMI

Nëse një projekt zhvillimi është i listuar në Shtojcën I ose II të Ligjit të VNM, dy tipe procesesh të VNM mund të aplikohen për:

- Shtojcën I – Aplikim për një Deklaratë Mjedisore (duke përfshirë një raport të thelluar të VNM)
- Shtojcën II – Aplikim për një vendim të VNM (duke përfshirë një raport paraprak të VNM)

Një Vendim do të merret direkt nga AKM nëse procesi fillon me një aplikim për VNM paraprak. Vendimi mund të rezultojë në nevojën për një raport të thelluar të VNM dhe një Deklaratë Mjedisore mund të jepet.

Aplikimi bëhet sipas **Formularit të Kërkesës për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis (VNM)** i cili duhet të plotësohet nga zhvilluesi për përfundimin e Vendimit ose Deklarates Mjedisore.

2 TEORIA DHE KUADRI I VNM

2.1. QËLLIMI I VNM

Qëllimi i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM) është të sigurojë informacion për vendim marrësit dhe publikun mbi pasojat mjedisore të zhvillimeve të reja të propozuara. Objektivi kryesor i VNM është të identifikojë vendndodhjen më të mirë mjedisore për projekte zhvillimi dhe ndikimet e mundshme negative mjedisore përkatëse.

Brenda këtij qëllimi, procesi i VNM kërkon që:

- të konsiderohen alternativat për vendndodhjen dhe ndikimet mjedisore shoqëruese;
- të përmirësohet plani mjedisor i propozimit;
- të sigurohet që burimet janë përdorur si duhet dhe në mënyrë eficiente;
- të identifikohen masat e duhura për zbutjen e ndikimeve të mundshme;
- të vendosen kushtet për ndërtimin; dhe
- të ndihmohet vendim marrja dhe informimi i publikut.

2.2. SYSTEMI I VNM

Projektet private apo publike, të listuara në Shtojcën I dhe II të ligjit të VNM, i nënshtrohen vlerësimit të ndikimit në mjedis.

Procedura e VNM përfshin:

- a) Procesin **paraprak** të vlerësimit të ndikimit në mjedis (Shtojca II); dhe/ose
- b) Procesin e **thelluar** të vlerësimit të ndikimit në mjedis (Shtojca I ose nëse Vendimi i procesit paraprak përcakton nevojën e kryerjes së VNM të thelluar).

Sistemi aktual i VNM në lidhje me mbrojtjen e mjedisit është themeluar me Ligjin Nr.10 440, datë 7.7. 2011 mbi "Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis", i cili përcakton parimet themelore për aplikimin dhe lëshimin e Deklaratës Mjedisore.

2.3. ASPEKTET INSTITUCIONALE TË VNM

Bazuar në legjislacionin aktual për VNM dhe deri në miratimin e kuadrit të ri ligjor për VNM, Qendra Kombëtare e Licencimit (QKL) është autoriteti "One-stop-shop" për marrjen e të gjithë aplikimeve. QKL përcjell aplikimet tek autoriteti kompetent përkatës.

Aplikimi për një VNM administrohet nga Agjencia Kombëtare e Mjedisit (**AKM**).

AKM jep propozim të arsyetuar për Ministrin për dhënien ose jo të Deklaratës Mjedisore (me kushte të detajuara për ndërtimin).

Autoriteti i Planifikimit jep Lejen e Zhvillimit duke marrë në konsideratë kushtet mjedisore.

3 PROCEDURA E VNM

Procedura e VNM përfshin fazat kryesore të mëposhtme:

1. **Përgatitja e aplikimit të VNM** (kërkesa dhe dokumentacioni shoqërues) ngazhviluesi dhe aplikimi në QKL;
2. **Kontrolli administrativ paraprak** i aplikimit nga QKL;
3. Dërgimi i aplikimit të rregullt nga QKL tek AKM;
4. **Kontrolli teknik paraprak** i bërë nga AKM;
5. Aplikimi dërgohet nga AKM tek institucionet respektive për konsultim;
6. Përgjigjet e konsultimeve të marra nga institucionet respektive;
7. **Vendimi i AKM** nëse projekti është subjekt i procedurës së thelluar të VNM;
8. **Njoftimi** për Vendimin e marrë, në Ministrinë e Mjedisit, palët e përfshira dhe publikimi i Vendimit në faqen e internetit të AKM.

Në rast të procesit të thelluar të VNM:

1. Paraqitja e një **raporti të thelluar të VNM** dhe njoftimi për konsultimin publik nga zhvilluesi;
2. Marrja e komenteve të publikut, dëgjimi publik;
3. Përgatitja e opinionit të AKM dhe paraqitja e këtij opinionit zhvilluesit;
4. AKM përgatit **Deklaratën Mjedisore** (miratim ose refuzim) dhe e dërgon në Ministri;
5. **Ministri firmos** Deklaratën Mjedisore për miratim ose refuzim;
6. Deklarata Mjedisore i **dërgohet** QKL dhe palëve të përfshira në procesin e VNM;
7. **Deklarata Mjedisore publikohet** në faqen e internetit të AKM.

Në Aneksin C të këtij Udhëzuesi janë listuar afatet kohore të fazave kryesore të procedurës së VNM. Numri i ditëve në linjë kohore, reflekton kuadrin ligjor për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe procedurën e ndjekur nga AKM, autoritetet përkatëse, Ministria dhe QKL.

3.1. APLIKIMI NGA ZHVILLUESI

Aplikimet janë të përgatitura formalisht nga zhvilluesi i projektit. Një ekspert i çertifikuar duhet të asistojë zhvilluesin në përgatitjen e një aplikimi duke përfshirë raportin e VNM-së (paraprak ose të thelluar).

AKM-ja është organi i përgjithshëm i koordinimit të të gjithë procesit të VNM dhe për sigurimin e përputhshmërisë me legjislacionin në fuqi.

Ka dy tipe **aplikimesh për VNM** (ju lutemi shikoni listat në Aneksin A dhe B):

1. Aplikim për VNM **paraprak**/raport
2. Aplikim për VNM të **thelluar**/raport

3.2. APLIKIMI PËR VNM PARAPRAK

Procedura për një VNM paraprak përmban hapat e mëposhtëm:

1. Kontroll paraprak administrativ nga **QKL**;
2. Konfirmimi i aplikimit i vlefshëm nga ana administrative nga **QKL**;
3. Kontroll teknik paraprak nga **AKM**;
4. Konsultim i **AKM** me institucionet e tjera dhe publikimi i aplikimit të VNM paraprak;
5. Vendim i marrë nga **AKM** (mund të përfshijë nevojën për një aplikim për raport të thelluar të

VNM);

6. Njoftim i **AKM** për Ministrinë, QKL, dhe institucionet e konsultuara; dhe
7. Publikim i Vendimit nga **AKM**.

3.3. PROCESI I THELLUAR I VNM

Procesi i thelluar i VNM ka disa **faza të rëndësishme** si më poshtë:

Para-aplikimi

- Njoftim nga zhvilluesi për synimin për të paraqitur një VNM të thelluar;
- Konsultim i AKM me institucionet e tjera, publikun dhe OJF-të, mbi çështjet që ata dëshirojnë të adresohen në raportin e thelluar të VNM, publikimi i aplikimit të VNM të thelluar, dëgjimi publik;
- Komunikim i AKM me zhvilluesin në lidhje me çështjet që palët e interesuara kërkojnë të adresohen në raportin e thelluar të VNM.

Aplikimi

- Zhvillimi i raportit të thelluar të VNM nga zhvilluesi, dhe
- Konsultimi publik;
- Përgatitja e Deklaratës Mjedisore nga AKM dhe dërgimi në Ministri për firmën e Ministrit; dhe
- Lëshimi i Deklaratës Mjedisore (me Kushte).

Vlerësimi Teknik – i bërë nga AKM, që vlerëson:

- Alternativat për vend ndodhjet;
- Informacionin teknik të siguruar;
- Ndikimet mjedisore dhe rëndësia e tyre;
- Masat e nevojshme zbutëse; dhe
- Konsiderimi i kushteve të nevojshme për zhvillimin e projektit.

Konsultimi:

- Konsultimi me institucionet e tjera;
- Konsiderimi nëse dhënia e Deklaratës Mjedisore mund të dakordësojë ose konfliktë me kërkesat e autoriteteve të tjera;
- Marrja në konsideratë e mendimeve të publikut.

Deklarata Mjedisore

Pas vlerësimit teknik të aplikimit, konsultimit me publikun dhe autoritetet e tjera, AKM vendos nëse do të propozojë **lëshimin e një Deklarate Mjedisore apo të refuzojë aplikimin**.

Në rast se do të lëshohet një Deklaratë Mjedisore, ky konsiderohet një rekomandim për Autoritetin Planifikues për të vazhduar zbatimin e projektit në bazë të kushteve mjedisore të specifikuara.

Njoftimi dhe Publikimi

AKM dërgon në QKL njoftimin për refuzimin ose miratimin e Deklaratës Mjedisore. AKM publikon Deklaratën Mjedisore në Regjistrin Kombëtar të Liçensave dhe Lejeve të disponueshëm për publikun.

Në rast të ndikimeve ndërkufitare zhvillohen konsultime, proces vlerësimi e procedura të veçanta.

ANEKSI A - PROJEKTET QË I NËNSHTROHEN PROCEDURËS SË THELLUAR TË VNM

Ligji Nr. 10 440 datë 7.7. 2011 Mbi "Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis"

SHTOJCA I

PROJEKTET QË I NËNSHTROHEN PROCEDURËS SË THELLUAR TË VNM

1. Rafineritë e naftës bruto (duke përfshirë ndërmarrjet që prodhojnë vetëm lubrifikantë nga nafta bruto) dhe instalimet për gazifikimin ose lëngëzimin e 500 tonë ose më shumë qymyr ose argjilë/shiste bitumonoze në ditë.
2. Termocentrale ose instalime të tjera me djegie, me një prodhim nxehtësie prej 20 ose më shumë megavatësh.
3. Stacionet e energjisë bërthamore dhe reaktorë të tjerë bërthamorë, duke përfshirë edhe çmontimin ose nxjerrjen e tyre nga përdorimi (me përjashtim të instalimeve kërkimore për prodhimin dhe shndërrimin e materialeve të ndashme (të zbërthueshme) ose të riprodhueshme, fuqia maksimale e të cilave nuk e tejkalon ngarkesën termale të vazhdueshme prej 1 kilovati). Stacionet e energjisë bërthamore dhe reaktorë të tjerë bërthamorë pushojnë së qeni të tillë, kur lënda bërthamore dhe elemente të tjera radioaktive të ndotura janë zhvendosur për një kohë të gjatë nga vendi i instalimit.
4. a) Instalimet për ripërpunimin e lëndës djegëse bërthamore të rrezatuara.
b) Instalimet e projektuara për:
 - i) prodhimin ose pasurimin e lëndës djegëse bërthamore;
 - ii) për përpunimin e lëndës djegëse të rrezatuara bërthamore ose mbetjeve me nivel të lartë radioaktiv;
 - iii) për hedhjen përfundimtare të lëndës djegëse të rrezatuara;
 - iv) vetëm për asgjësimin/depozitimin përfundimtar të mbetjeve radioaktive;
 - v) vetëm për ruajtjen (e planifikuar për më tepër se 10 vjet) të lëndës djegëse të rrezatuara bërthamore ose mbetjeve radioaktive në një vend të ndryshëm nga vendi i prodhimit.Vepra të integruara për shkrirjen fillestare të hekurit të derdhur dhe çelikut.
Instalime për prodhimin e metaleve bruto johekur nga xeherorët, koncentratet ose materialet dytësore (material që është nënprodukt) prej proceseve metalurgjike, kimike ose elektrolitike.
5. Instalime për nxjerrjen e asbestit dhe për përpunimin ose transformimin e asbestit dhe produkteve që përmbajnë asbest: për produktet e çimentos me bazë asbesti, me një prodhim vjetor prej më tepër se 20 000 ton produkt final, për materiale abrazive me një prodhim vjetor prej më shumë se 50 tonë produkt final dhe për përdorime të tjera të asbestit me përdorim mbi 200 tonë në vit.
6. Instalime të integruara kimike, domethënë instalime për prodhimin në shkallë industriale të substancave që përdorin proceset e shndërrimit kimik, ku shumë njësi janë vendosur përballë njëra-tjetrës dhe janë të lidhura funksionalisht me njëra-tjetrën për:
 - a) prodhimin e kimikateve bazë organike;
 - b) prodhimin e kimikateve bazë inorganike;
 - c) për prodhimin e plehrave kimike (të thjeshta apo të përbëra) me bazë fosfori, azoti ose potasiumi (fertilizatorë të thjeshtë ose të përbërë);
 - ç) për prodhimin e produkteve bazë për mbrojtjen e shëndetit të bimëve dhe biocideve;
 - d) për prodhimin e produkteve farmaceutike bazë, duke përdorur një proces kimik ose biologjik;

dh) për prodhimin e eksplozivëve.

7. a) Ndërtimi i linjave për trafik hekurudhor me distanca të gjata.

b) Ndërtimi i aeroporteve me pista që kanë një gjatësi bazë prej 2100 m ose më tepër. Në kuptim të këtij ligji, "aeropot" nënkupton aeroporte, të cilat përputhen me përkufizimin e dhënë në Konventën e Çikagos më 1944, që themeloi Organizatën Ndërkombëtare Civile të Aviacionit (shtojca 14 e kësaj konvente).

c) Ndërtimi i autostradave dhe rrugëve ekspres (korsive të autostradave për shpejtësi të lartë). Në kuptim të këtij ligji, "rrugë ekspres" është një rrugë që plotëson kushtet e dhëna në përkufizimin emarrëveshjeseuropiane mbi Arteriet Kryesore të Trafikut Ndërkombëtar, 15 nëntor 1975.

ç) Ndërtimi i një rruge të re me katër ose më shumë korsi, ose rregullimi dhe/ose zgjerimi i një rruge ekzistuese, që ka dy apo më pak korsi, në mënyrë që të bëhet me katër ose më shumë korsi, kur rruga e re ose seksioni i rregulluar dhe/ose i zgjeruar i saj do të jetë 10 kilometra ose më shumë në gjatësi të vazhdueshme.

8. a) Rrugë ujore në brendësi të tokës dhe porte për transportin e brendshëm ujqor, që lejojnë kalimin e anijeve me mbi 1350 tonë.

b) Portet tregtare, kalatat për ngarkim-shkarkim të lidhura me tokën dhe portet e jashtme (me përjashtim të kalatave të trageteve) që mund të marrin anije me mbi 1350 tonë.

9. Instalime për asgjësimin e mbetjeve për incinerimin, trajtimin kimik, sipas seksionit D9, ose vend depozitimet e mbetjeve të rrezikshme, siç përcaktohet në ligjin "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve".

10. Instalime për asgjësimin e mbetjeve, për incinerimin, trajtimin kimik, sipas seksionit D9, të mbetjeve jo të rrezikshme me një kapacitet mbi 50 tonë në ditë, sikurse përcaktohet në ligjin "Për menaxhimin e integruar të mbetjeve".

11. Nxjerrja e ujit nëntokësor ose skema të rimbushjes artificiale të ujit nëntokësor, ku volumi vjetor I ujit të nxjerrë apo të rimbushur është 10 milionë metër kub ose më shumë.

12. a) Veprat për transferimin e burimeve ujore midis baseneve lumore, kur ky transferim synon në parandalimin e mungesave të mundshme të ujit dhe ku masa e ujit të transferuar e kalon nivelin prej 20 milionë metër kub në vit;

b) Në të gjitha rastet e tjera, veprat për transferimin e burimeve ujore midis baseneve lumore, kur rrjedha mesatare shumëvjetore e basenit të nxjerrjes është mbi 2000 milionë metër kub në vit dhe ku masa e ujit të transferuar e tejkalon nivelin e 5 për qind të kësaj rrjedhe. Në të dyja rastet, përjashtohen transferimet e tubacioneve të ujit të pijshëm.

13. Impiantet e trajtimit të ujërave të ndotura, me kapacitet mbi 30 000 ekuivalent popullsie, sikurse përcaktohet në legjislacionin për rezervat ujore.

14. Nxjerrja e naftës dhe e gazit natyror për qëllime tregtare, ku masa e nxjerrë e tejkalon nivelin prej 50 tonë/ditë në rastin e naftës dhe 10 000 m³/ditë në rastin e gazit.

15. Diga dhe instalime të tjera, që janë projektuar për të penguar daljen e ujit ose për të depozituar ujin në mënyrë të përhershme, ku një masë e re ose shtesë uji e penguar ose e depozituar është mbi 10 milionë m³.

16. Tubacionet me një diametër prej më shumë se 800 mm dhe një gjatësi prej më shumë se 40 km:

a) për transportimin e gazit, naftës, kimikateve; dhe

- b) për transportimin e gazit të dyoksidit të karbonit (CO₂), me qëllim injektimin dhe ruajtjen e tij në formacione gjeologjike nën tokë, përfshirë stacionet e pompimit që lidhen me to.
17. Instalime për mbarështimin intensiv të pulave ose derrave me mbi:
- a) 1000 krerë për pulat që rriten për mish, 20 000 vende për pulat që rriten për vezë;
 - b) 3000 krerë për derra për prodhim mishi (mbi 30 kilogramë); ose
 - c) 100 krerë për dosa.
18. Impiante industriale për:
- a) prodhimin e materialeve të buta ose materialeve të ngjashme fibroze;
 - b) prodhimin e letrës dhe tabelave me një kapacitet prodhues që e tejkalon masën prej 50 tonësh në ditë.
19. Gurore dhe miniera sipërfaqësore, ku sipërfaqja e vendit është mbi 0,5 hektarë, ose vende për nxjerrjen e torfës, ku sipërfaqja e vendit është mbi 1 hektar.
20. Ndërtimi i linjave elektrike në lartësi me një voltazh mbi 220 kV dhe gjatësi mbi 10 kilometra.
21. Instalimet për depozitimin e naftës, prodhimeve petrokimike ose kimike, me një kapacitet prej 50000 ose më shumë tonësh.
22. Vendet e injektimit dhe ruajtjes së dyoksidit të karbonit në formacione gjeologjike nën tokë, të përcaktuara me akt normativ të posaçëm.
23. Instalimet për kapjen e gazit të dyoksidit të karbonit (me qëllim injektimin dhe ruajtjen në formacione gjeologjike nën tokë) nga instalime të tjera që mbulohen nga kjo shtojcë, ose ku kapja totale vjetore e dyoksidit të karbonit është 1,5 megatonë ose më shumë se kaq.

ANEKSI B – PROJEKTET QË I NËNSHTROHEN PROCEDURËS PARAPRAKE TË VNM

Ligji Nr. 10 440 datë 7.7. 2011 Mbi “Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis”

SHTOJCA II

PROJEKTET QË I NËNSHTROHEN PROCEDURËS PARAPRAKE TË VNM

1. Bujqësia, silvikultura dhe akuakultura.

- a) Projekte për ristrukturimin e tokës rurale;
- b) Projekte për përdorimin e tokës së pakultivuar ose zonave gjysmënatyrore për qëllime të bujqësisë intensive;
- c) Projekte për menaxhimin e ujit për bujqësi, duke përfshirë dhe ujitjen dhe projektet e kullimit të tokës;
- ç) Pyllëzimi fillestar dhe shpyllëzimi për qëllimet e ndryshimit në një lloj tjetër të përdorimit të tokës.
- d) Instalime për rritjen intensive të kafshëve (projektet që nuk përfshihen në shtojcën I);
- dh) Rritje intensive e peshkut;
- e) Marrje e tokës nga deti.

2. Industri nxjerrëse.

2.1 Gurore, miniera sipërfaqësore dhe nxjerrje e torfës (projekte që nuk janë përfshirë në shtojcën I);

2.2 Minierat nëntokësore;

2.3 Nxjerrje e mineraleve nga marina ose llumrat lumore;

2.4 Shpim i thellë, në veçanti:

- a) shpim gjeotermal;
- b) shpim për depozitimin e materialeve të mbetjeve bërthamore;
- c) shpim për furnizim me ujë, me përjashtim të shpimit për studimin e stabilitetit të tokës.

2.5 Instalime sipërfaqësore industriale për nxjerrjen e qymyrit, naftës, gazit natyror dhe xeherorëve, si dhe të argjilave/shisteve bituminoze.

3. Industria e energjisë.

- a) Instalimet industriale për prodhimin e energjisë elektrike, avullit ose ujit të ngrohtë (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);
- b) Instalime industriale për mbajtjen e gazit, avullit ose ujit të ngrohtë; transmetimin e energjisë elektrike me kablo në lartësi (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);
- c) Depozita sipërfaqësore të gazit natyror;
- ç) Depozita nëntokësore të gazeve të djegshme;
- d) Depozita sipërfaqësore të lëndëve djegëse fosile;
- dh) Briketimi industrial i qymyrit dhe i linjtit;
- e) Instalime për përpunimin dhe ruajtjen e mbetjeve radioaktive (në rast se nuk janë përfshirë në shtojcën I);
- ë) Instalime për prodhimin e energjisë hidroelektrike;
- f) Instalime për përdorimin e fuqisë së erës për prodhim energjie (stacione të energjisë së erës);
- g) Instalimet për kapjen e gazit të dyoksidit të karbonit (me qëllim injektimin dhe ruajtjen në formacione gjeologjike nën tokë) nga instalime të tjera që nuk mbulohen nga shtojca I e këtij ligji.

4. Prodhimi dhe përpunimi i metaleve.

- a) Instalime për prodhimin e gizës dhe çelikut (shkrirje parësore ose dytësore);
- b) Instalime për përpunimin e metaleve prej çeliku:
 - i) mullinj me rula të nxehtë;
 - ii) farkat me çekiçë;
 - iii) aplikimi i mbulesave mbrojtëse me metal të shkrirë.
- c) Fonderitë e metaleve hekurore;
- ç) Instalime për shkrirjen, duke përfshirë aliazhet të metaleve johekurore, përveç metaleve të çmuara, duke përfshirë produktet e rikuperuara (rafinim, derdhje në fonderi etj.);
- d) Instalime për trajtimin sipërfaqësor të metaleve dhe materialeve plastike, duke përdorur një process elektrolitik ose kimik;
- dh) Prodhimi dhe montimi i mjeteve motorike dhe prodhimi i motorëve për këto mjete;
- e) Kantier ndërtimi anijesh;
- ë) Instalime për ndërtimin dhe riparimin e avionëve;
- f) Prodhimi i pajisjeve për hekurudha;
- g) Farkëtim me eksploziv;
- gj) Instalime për pjekjen dhe aglomerimin e xeherorëve metalorë.

5. Industria minerale.

- a) Furrat me qymyr (distilim i qymyrit të thatë);
- b) Instalimet për prodhimin e çimentos;
- c) Instalime për prodhimin e asbestit dhe prodhimin e produkteve të asbestit, që nuk janë përfshirë në shtojcën I;
- ç) Instalime për prodhimin e qelqit, duke përfshirë dhe fibrat e qelqit;
- d) Instalimet për shkrirjen e substancave minerale, duke përfshirë dhe prodhimin e fibrave minerale;
- dh) Prodhimi i produkteve qeramike nëpërmjet djegjes, në veçanti tjegullat për çati, tullat, tullat zjarrduruese, pllakat, veshjet prej guri ose porcelani.

6. Industria kimike (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I).

- a) Trajtim i produkteve ndërmjetëse dhe prodhimi i kimikateve;
- b) Prodhimi i pesticideve dhe produkteve farmaceutike, bojërave dhe llaqeve, elastomerëve dhe peroksive;
- c) Depozitat e produkteve të naftës, petrokimike dhe kimike.

7. Industria ushqimore.

- a) Prodhimi i vajrave dhe yndyrnave vegjetale dhe shtazore;
- b) Prodhimi, përpunimi dhe paketimi i produkteve shtazore dhe bimore;
- c) Prodhimi i produkteve me bazë qumështi;
- ç) Prodhimi i birrës dhe maltos;
- d) Prodhimi i ëmbëlsirave dhe i shurupeve;
- dh) Instalime për therjen e kafshëve;
- e) Instalime industriale për prodhimin e niseshtesë;
- ë) Fabrika për prodhimin e ushqimeve me bazë peshku dhe vajrave të peshkut;

f) Fabrika sheqeri.

8. Industria tekstile, e lëkurës, drurit dhe letrës.

a) Fabrika industriale për prodhimin e letrës dhe kartonit (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);

b) Impiante për paratrazhjetim (për operacione të tilla, si: larje, zbardhje, mercerizim) ose ngjyrosja e fibrave apo tekstileve;

c) Fabrika për regjie të lëkurave;

ç) Instalime për përpunimin dhe prodhimin e celulozës.

9. Industria e gomës. Prodhimi dhe trajtimi i produkteve me bazë elastometri.

10. Prodhime infrastrukturore.

a) Projekte për zhvillimin e pasurive të patundshme industriale;

b) Projekte për zhvillime urbane, duke përfshirë dhe ndërtimin e qendrave tregtare dhe parkimet për makinat;

c) Ndërtimi i mjediseve të shërbimeve hekurudhore dhe terminaleve të transportit intermodal (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);

ç) Ndërtimi i fushave ajrore (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);

d) Ndërtim rrugësh, portesh dhe instalimesh për porte, duke përfshirë dhe portet e peshkimit (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);

dh) Ndërtime në tokë të kanaleve të lundrueshme, që nuk përfshihen në shtojcën I, kanalizime dhe vepra për largimin e ujit të shkaktuar nga përmbytjet;

e) Diga dhe instalime të tjera të projektuara për të penguar ose për të mbajtur/depozituar ujë në Periudha afatgjata (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);

ë) Tramvaj, hekurudha nëntokësore dhe në lartësi, linja të varura/teleferikë ose linja të ngjashme të një lloji të veçantë, të përdorura ekskluzivisht ose kryesisht për transport pasagjerësh;

f) Instalime tubacionesh nafte dhe gazi (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I) dhe tubacionet e transportit të gazit dyoksid karboni, me qëllim injektimin dhe ruajtjen në formacione gjeologjike nën tokë;

g) Instalime të kanaleve ujësjellës/akuedoteve në distanca të largëta;

gj) Veprat bregdetare kundër erozionit dhe punimet në det, që mund të ndryshojnë bregun për shkak

të ndërtimeve, për shembull: të digave, moleve, bankinave të ankorimit dhe punimeve të tjera për mbrojtje nga deti, duke përfshirë mirëmbajtjen dhe rindërtimin e veprave të tilla;

h) Nxjerrja e ujit nëntokësor dhe skemat e tjera për rimbushjen artificiale të ujërave nëntokësore, që nuk janë përfshirë në shtojcën I;

i) Veprat për transferimin e burimeve ujore midis baseneve lumore, që nuk janë përfshirë në shtojcën I.

11. Projekte të tjera.

a) Rugët e përhershme për gara dhe provat e mjeteve motorike;

b) Instalimet për asgjësimin e mbetjeve (projekte të cilat nuk përfshihen në shtojcën I);

c) Impiantet për trajtimin e ujërave të ndotura (projekte që nuk përfshihen në shtojcën I);

ç) Vendet për depozitim të llumrave;

d) Depot e skrapit të hekurit, përfshirë ato nga automjetet;

- dh) Bankat e provës për motorët, turbinat ose reaktorët;
- e) Instalimet për prodhimin e fibrave minerale artificiale;
- ë) Instalimet për rikuperimin ose shkatërrimin e substancave shpërthyesë;
- f) Qendra blerje/grumbullimi të kafshëve shtëpiake të plakura/të sëmura apo qendrat e asgjësimit të kafshëve dhe produkteve të tyre jo për konsum njerëzor.

12. Turizmi dhe koha e lirë.

- a) Pistat e skive, teleferikët, ngritësit me kablo dhe zhvillimet që lidhen me to;
- b) Vendqëndrimet e jahteve dhe anijeve;
- c) Fshatra turistike dhe komplekse hotelesh jashtë zonave urbane bashkë me zhvillimet që i shoqërojnë ato;
- ç) Vendet për kampe të përhershme dhe karavane;
- d) Parqe tematike.

ANEKSI C – AFATET KOHORE PËR PROCEDURËN E VNM

Kjo tabelë përmbledh afatet kohore të hapave kryesorë të procedurës. Numrat e ditëve në këtë tabelë pasqyrojnë kuadrin ligjor mbi vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe procedurat e ndjekura nga AKM, autoritetet përkatëse, Ministria dhe QKL.

Afati kohor (brenda kësaj periudhe)	Marrja e aplikimit, Hapja e një dosje nga QKL
	Përgatitja e kërkesës dhe dokumentacionit shoqërues nga zhvilluesi dhe aplikimi në QKL sipas Formularit të Kërkesës së Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis
	Kontrolli administrativ paraprak i aplikimit nga QKL
[4]ditë	Dërgimi i aplikimit të rregullt nga QKL tek AKM
	Kontrolli teknik paraprak i bërë nga AKM . Komunikimi me zhvilluesin për informacion shtesë, nëpërmjet QKL
[5]ditë	Aplikimi dërgohet nga AKM tek insitucionet respektive për konsultim
[15]ditë	Përgjigjet e konsultimeve të marra nga institucionet respektive
	Vendimi i AKM nëse projekti është subjekt i procedurës së thelluar të VNM Informimi i zhvilluesit mbi vendimin e marrë
	Dorëzimi i raportit të thelluar të VNM dhe të njoftimit për dëgjim publik nga zhvilluesi
[5]ditë	Komentet e dëgjimit publik të marra nga ARM , përgatitja e opinionit nga AKM dhe komunikimi i këtij opinionit zhvilluesit
[4]ditë	Aplikimi për Deklaratë Mjedisore nga zhvilluesi, dorëzimi i dokumentacionit nga QKL tek AKM
	AKM përgatit Deklaratën Mjedisore dhe informon Ministrinë për vendimin dhe rekomandimin e Deklaratës Mjedisore
	Ministri firmos Deklaratën Mjedisore e cila mund të jetë një akt miratimi ose refuzimi
	Deklarata Mjedisore i dërgohet QKL dhe palëve të përfshira në procesin e VNM dhe publikohet ne faqen e internetit të AKM